

Szerkesztőség:
 Templom tér, Dobay János
 kereskedése, hova a lap
 szellemi részét illető köz-
 lemények intézendők.
 —
 Kéziratok nem adának
 vissza.
 —
Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 5 ft — kr.
 Félévre . . . 2 » 50 »
 Évnyegyedre . . . 1 » 25 »
 Egyes szám ára 10 kr.

BÉKÉS.

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Felölös szerkesztő: KÓHN DÁVID.

Kiadó hivatal:
 Templom tér, Dobay
 Ferenc ház, és könyv-
 kereskedése, hova a hir-
 detések és nyilt-tér köz-
 lemények küldendők.
 —
Hirdetések
 szabott áron fogadtnak
 a Gyulán,
 a kiadó hivatalban.
 —
 Nyilt-tér sora 10 kr.

A községi vagyon.

I.

Évről-évre növekednek a községek köz-
 igazgatási, közművelődési szükségletei s ez-
 zel kapcsolatban kiadásai. A népesség roha-
 mos szaporodása, a kor előhaladása oly igé-
 nyeket teremtett, melyeket figyelembe venni
 kötelesség, melyek teljesítése elől kitárni le-
 hetetlen volt.

Ha csak egy-két évtized községi viszo-
 nyait vesszük megfigyelés alá, tapasztalni
 fogjuk, hogy évenként számos oly szükséglet
 nyert a községi önkormányzat körében ki-
 elégítést, melyek teljesen a községi lakosság
 adózási terheit növelték; s növelték annyira,
 hogy a legtöbb községben a községi adók
 lényegesen emelkedtek; itt-ott megkétsze-
 reződtek.

El lehet mondani, hogy közigazgatási
 és közművelődési előhaladásunk feladatai
 nem kevesebbek, sőt fokozódnak folytono-
 san. A jövő képe az, hogy községeink
 újabb és újabb szükségleteik kielégítésére
 kényszerülnek, s minden szükségletet a
 községi adók szaporítása által kell fedezni.

A lakosság áldozat készsége egyházi,
 társadalmi téren, minden lépten-nyomon sze-
 reftelt igénybe van véve, úgy hogy egyáltalán
 nincs arányban a térvényileg s erkölcsileg
 kötelezett nagymérvű kiadásokkal azon jöve-
 delom, melyet a nép sok-körülmény által
 korlátozott kereset forrásai mellett, nagy rész-
 ben még adósságokkal is terhelt vagyonából
 nyerhet.

A fedezésre váró szükségletek szaporó-
 dása, már a közel jövőben oly mérvben fo-
 kozza a községi adókat, hogy azok elvisel-
 hetetlenek lesznek, s magok után vonják
 vagy az előhaladás terén való huzamos ideig
 tartó megakadást, vagy a lakosságot a va-
 gyontalanodás, pusztulás veszélyének teszik ki.

Nem lehet tehát elodázni magunktól
 azon kötelezést, hogy a községek nagymérvű-

ben növekvő adó terhei könnyítésére gon-
 doljunk, s gondoljunk oly könnyítésre, mely
 mellett az előhaladás követelményeinek tel-
 jesítése elől se térjünk ki.

Azon feladat, hogy e cél miként, mely
 eszközök felhasználása mellett lehetne leg-
 könnyebben, s minden a községek fejlődését,
 hátráltató következmények nélkül megold-
 ható, nem csekély, s méltó arra, hogy a közsé-
 gek érdemes, a közügyek bölös intézéséért
 lelkesülő s buzgólkodó polgárait, gondol-
 kozására, tevékenységre serkentse, s méltó
 önkormányzat körében felszire kerülő oly
 hátráltató támogatására, hathatós erejével,
 segítségével siessen.

Minden községnek vannak oly segéd
 forrásai, melyeknek okos megnyitása a közsé-
 gi jövedelmek fokozását eredményezik, csak
 körültekintő gondossággal kell felkutatni
 a jövedelem forrásokat; minden községnek
 vannak oly felesleges, vagy a kényszerítő
 szükség által nem indokolt kiadásai, melyek
 okoszerűen apasztani lehet és kötelesség.

Ez a két alap elv az, mely minden közsé-
 gben a feladatok súlypontját képezi. Erre
 a súlypontra kell helyezkedni azoknak, kik
 a községi önkormányzat körében élnek és
 tevékenykednek. De erre az álláspoutra kell
 helyelkednie magának a vármegyének is kü-
 lönösen most, midőn a községek költségveté-
 sei felülbírálnak alatt vannak. Feltétlen szí-
 gorusággal kell megrostálnia minden bevételi
 és kiadási tételt, s feltétlen szigorúsággal
 kell törőnie minden olyan kiadást, mely
 eléggé indokolva nincs, mely a lakosság adóval
 való megterhelhetését okoszerűlenül súlyos-
 bítja.

A községi költségvetések készítésénél a
 bevételi czimnek és tételnek általában véve
 kevés gondot mérlegelgetnek, s illetetnek
 be a költségvetések keretébe. Rendszertelen
 a legkisebb bevételi tételek szerepelnek, állí-
 tolag, hogy a költségvetés reális voltát biz-

tosítsák, lényegében pedig azért, hogy a
 bevételi többletek a községi élet körében
 felmerülő rendkívüli, és legtöbbször évköz-
 ben a körvisselő-tesztületek lánlya mérlegelése
 következtében felmerülő szükségletek fedezé-
 sére alapot nyújtsanak. Ez meg nem enged-
 hető, mert az adózási terhek súlyosbításával
 van az ily eljárás kapcsolatban.

Nem lehet fontosabb, nem lehet nemo-
 sabb feladat a vármegyének, mint a közsé-
 gi költségvetések szigorú megbírálna s
 ellenőrzése annak, hogy a költségvetés fel-
 tétlenül pontos érvényesülést nyerjen. Ez
 biztosítja az adózó lakosság nyugalmát, ez
 latl vagyoni érdekeinek legalkalmasabb s
 leghatékonyabb védelmére.

Békésvármegye községei mint jogi szem-
 mélyek általában véve vagyonosok, csaknem
 minden község jelentékeny, habár erősen
 megterhelt községi ingatlanok ura. Vajjon a
 községi vagyonok nyújtanak-e megfelelő jöve-
 delmet a községeknek, s nem volna-e ezek
 jövedelme oly fokozható, hogy ez a községi
 lakosság nagymérvű terheit könnyítene?

A vármegye közönsége az 1894. évben
 nagy gondossággal végzett tanulmányokat
 arra nézve, hogy a községi vagyonok jöve-
 delmezősége miként lenne fokozható, s azok
 után megfelelő jövedelem biztosítására figye-
 lemre méltó előterjesztéseket tett a kikül-
 dött bizottság.

A bizottsági előterjesztés az 1895. évi
 tavaszi közgyűlésen vétetett tárgyalás alá,
 és sajnos, a megszokott sablon szerint ki-
 adott a képviselő-testületnek tanácskozás
 és határozathozatalra végett, s ezzel az igen
 fontos ügy jóformán le is került a napre-
 dendről, azóta a községek tanácskozáinak,
 határozatainak is, ha volna ki őket erre
 nézve.

Mi igen fontosnak tartjuk e kérdést, s
 azt hisszük a közérdek követeli, hogy a
 közönség figyelmét ezen ügyre vissza vesze-
 sük, s szolgálatot véltünk teljesíteni azzal, ha

feltárjuk a bizottsági munkálatok alapján az
 egyes községek vagyoni viszonyait, s a közsé-
 gi vagyonok ez időszarinti jövedelmével
 szembevetve, hogy ezzel a községi vagyonok jöve-
 delmezőségének fokozására irányuló buzgalmat
 a községi önkormányzat körében tevékeny-
 ségre serkentjük.

Gyula rendezett tanácsú város költségvetése az 1899. évre.

Bevételek:

I. Közpénztári maradványból.	kor. 511.
1. Pénztári maradvány	9244.08
II. Adóhátalékból.	
2. Községi adóhátalékból	30543.98
3. Napszámos adóból	1167.20
III. Egyéb hátralékból.	
4. Régi földbérletből	313.70
5. Apróbb hátralékból	275.—
IV. Szántó és egyéb földékből.	
6. Hosszabb időre bérbé adott földékből	20462.36
7. Sitkai szántó évi bérletből	6598.—
8. Kőrgát földékből	1638.06
9. Veteményesből	799.73
10. Kaszálóból	1492.53
11. Erdőből	9293.66
12. Túróból	5558.40
13. Fejsheléből	120.—
14. Nádasból	453.87
15. Fűzfa vesszőkből	579.46
V. Községi épületek bérletéből.	
16. Szarvas épület bérletéből	1000.—
17. Népkerti pavilon	906.24
18. Kőrgát szénáskert	60.—
19. Korona épület	3430.—
20. Áufang	1020.—
21. Nap	400.—
22. József-városi hid melletti bérletéből .	212.—
23. Bárdos hid melletti	20.—

TÁRCSA.

Az élő özvegye.

Hiba volt tőlem csupán és nem bűn, hogy
 boldog akartam lenni!

És mégis bűnhődőm kellett! Vezeklésem
 utja ama mélységes szerelem volt, melyet irá-
 nyodba éreztem.

Nos és ezért meg kellett lakolnom.
 Egész életemet, lelkeimet és becsületemet
 tettem kezébe, hogy boldogok lehessünk.

És mit kértem egy elajándékozott élet
 fejében?
 Sokat. Neked sok volt!

Gyöngéd hitvesi szerelmet boldogító hűsége
 . . . bizalmat.

S midőn te keblemre borultál szelíden, sze-
 remlően beszédes szép szemed vallott, ígért egy
 hosszú életre szóló boldogító . . . mindent . . .
 mindent.

Miért nem néztél szívedbe? Miért nem ku-
 tattad fel, a mig nem volt késő?
 Jogy volt hatalmadban állott engem el-
 utasítanod . . .

És én bár fájó szívvel, de megbecsültelek
 volna egyenes, őszinte lelkedért.
 Nem! Te szeretéll engem merőn unalomból.
 Te szeretéll engem, hogy asszonygyá lehess,
 beköthessed a fejed.

Szívedben nem az a felemelő érzés lakoz-
 zott, mely a hűgyet magasztossá teszi és az
 igazi férfi sereget hódolásra készíti . . .

A te szíved üres, hideg . . . semmi!
 Szédítő vágytól izette forrón tűz ólálni,
 de szíveddel, lelkeddel boldogítani: szerinted
 unalmas érzélcés.

Te nem hitvesnek, te csak szeretőnek szü-
 lettél . . .

De nem vádolkok. Hisz lehet, hogy te csak
 egyszerű eszköz voltál a sors kegyetlen kezében.
 Azt is megengedem, hogy lelked vissza-
 riadt . . . hogy küzdöttél, küzdöttél . . .

De bizonyos, hogy nem sokáig tartott a te
 lelked ereje . . . és széttrépted a köteléket, mely
 bennünket egy életre összefűzött.

Bizony széttrépted.
 És midőn szívedben egy titkos demoni vágy,
 vágyt mondjuk, egy csakugyan igazi szenvedély
 lobbant fel . . . ha már magadnak nem volt
 elég erőd, — mért nem fordultál a hit szeid
 világához . . . Istenhez?

Nem ismerted az imádság fenntartó erejét,
 sohasem imádkoztál.

Nem láttad a vést, a felleget, csak elfo-
 gattad a szörnyű érzésed, lested a jelent, keresed,
 vágytad egy talán boldogabb élet . . . sovár-
 gott gyönyöreit . . . és elbuktál.

Pedig lelkedbe oltottam, szívem egy mely
 fájdalom gondolatát . . .

— Ha valaha elfordul a szíved tőlem, ha
 nem leszek én neked már az a mi előbb voltam.
 Nos? Ugy-e hányszor mondtam?

— Egyenes, őszinte légy.
 Feloldom esküdet, felmentem szívedet és
 ha szenvedés is lesz reám az élet, emondok
 én rólad . . .

Csak meg ne csajj, csak meg ne őjí!
 És te mégis megtetted.

Mondt, mit érezéll szívedben, midőn az áruló
 gondolatok zaklatták lelkedet?

Nem volt-e, nem maradt-e szívedben egy
 szemernyi maradványa ama forró, de nem igazi
 érzésnek, mely lelkeket elborította, megveszte-
 gette, hogy utóljára el is temesse?

Nem emelt szót az ész? Nem vádolt a szív
 és lelkedben egy sugára sem volt már az őziet-
 len régi szerelemnek?
 Asszonygy.

A szív világa a ti étetetek és a szerelem a
 napotok.

De a becsület . . . az a mindenség fogalma!
 Én a te lelkedre építettem boldogságomnak
 tiz helyét és szívedben kerestem az élet viszo-
 nagságai középetet menhelyet.

. . . Mit tettél? Vakon behunyt szemekkel
 rohantál. A lepte önmagát égette meg.

És mivé lettél? Hová jutottál?
 Ugy-e pirulsz? Lám, még most tudsz pi-
 rulni . . .

Te nem akartál igazi Istennő lenni az én szí-
 vem templomában. Neked egy egész világ kell.
 Oh, hogy én leborultam valaha előtéll!

A megálázás érzete fog el ha meggondolo-
 lom, hogy hamis Isten csinált bálványimádója
 voltam.

Hogy én mit érezek most? Hogy mi lakozik
 az én lelkemben?

Ne tudj, ne kérdezd azt! Nem harag, nem
 fájdalom. Semmi . . . semmi. Üres.

De ha kellene benne valaminek lenni, ugy
 bizonyára csak . . . undor és rémület volna; em-
 létked pedig egy halott szaga lenne.

Feléisj el és tépd szét emlékemet; a miképp
 én is megtagadom, hogy valaha láttalak . . . is-
 mertelek.

Ne gondolj rám . . . mert én is szabadulni
 akarok és gyilkosa leszek minden gondolatnak,
 mely hozzád visszavezet . . .

Egy rossz álom, melyből nincs ébredés, örü-
 lates láz, melyből nincsen gyógyulás . . .
 Ne tudj meg soha, hogy halovány arczon-
 om könnyem peregnék . . . Oh minő szűgyen,
 levertő gyalázat, ha elgondolom, hogy lelke-
 m talán még mindig gyágyódik utánad . . . hogy
 talán még most is szeretlek . . .
 Nem! Soha! Soha!
 Kitéplek szívedből, kivetélek lelkemből és
 száműzlek minden gondolatomból.

Némuljon el ajkam, ha csókd után vágyik,
 száradjon el karom, ha ólálni íhit . . .

Mért undorító a pénzen vett szerelem, de te
 még annál is mélyebben sülyedtél . . . előttem!

Ís reggel vagy este, ha csacsogó kis lán-
 nyom szivemhez simul, ha csintalan kicsiny fam
 térdemen lovagol, kigyul lelkeimben a szülősze-
 retet és boldog melegsége.

Ís te?
 Ha felébredsz a tiltott gyönyör mámorából,
 ha ajkadról elapad az édes csók méze, ólélésed
 kellettlen s hajadba az ősi der lopódzik . . .

Eszedbe jutok még. Mikor mindenki elke-
 rül, mikor majd magadba térsz és egyedül oly
 szomorú, olyan nyomorult lesz éted . . . akkor is
 eszedbe jutok még.

Édes gyermekakcaj, ha fűledbe csendül s
 boldog anyát ha látsz, könybe borul orczád . . .
 . . . bizony eszedbe jutok még.

S ha ugy hozná sorunk, hogy valaha ta-
 hátkozva, gyermekeink arczát magad előtt lát-
 nád . . . felzudul majd lelked minden búja, kínja,
 ugy omlassz hozzájuk lopva, ritkon . . . sírva.

Életed adnád egy csókért, ólélésért . . .
 De ók nem fognak ismerni . . . kitagadnak
 téged.

—
 —
 És a gyermekszáj eljár. Kérdegetni fognak:
 — Hol van a mi anyánk?

—
 —
 Szólj! Mondl Mit feleljek?
 Ugy-e? Lám! Könyed peregnék. Ne félj l

Ne félj!
 Nem tudják meg soha. Mert vagy semmit,
 vagy csak jót beszélünk a holtról és én . . . hall-
 gatni fognok.

Mente.

VI. Községi jogok utáni jövedelem.

24. Vadászati bérlőből	4884.-
25. Halászati	170.-
26. Vászár- és helypénzeszedésből	18864.68
27. Mészalásból	170.61
28. Mértékhitelítésből	615.80
29. Csűrbe járásból	500.-
30. Tolonczkötés megterítéséből	51.04
31. Szegődtetés és szabadtűzért	652.66

VII. Tőkepénzek utáni jövedelem.

32. Kisbirtokok földhitelintézetétől kamat	100.-
33. Osztrák állam kötvény kamat	100.80
34. Italmérsi kötvény kamat	20767.48
35. Regále részesedésből	2800.-

VIII. Végrehajtási díjakból.

36. 3 évi átlag szerint	4652.60
-------------------------	---------

IX. Lakosítás díjakból.

37. 3 évi átlag szerint	218.33
-------------------------	--------

X. Ipari díjak és bírságokból.

38. 3 évi átlag szerint	1041.06
-------------------------	---------

XI. Büntetés pénzből.

39. 3 évi átlag szerint	250.13
-------------------------	--------

XII. Vegyesből.

40. 3 évi átlag szerint	608.78
-------------------------	--------

XIII. Végrehajtás jövedelméből.

41. Végrehajtás díjakból	12897.82
--------------------------	----------

XIV. Átmenőlegessék.

42. Állami ménék és lovasok élelmezéséből	359.14
43. Bika utgratási díjból	27.67
44. Árvtartások alapból	7680.-
45. Vadvizmegterítésből	265.54

Bevétel összesen 171748.94

Kiadások.

I. Múlt évi hiány.

II. Köztartozásokra.

1. Állami egyenes adóra	5426.76
2. Illaték egyenlítőkre	1542.08
3. Törvényhatósági utadóra	482.32
4. Megyei pótdákra	122.48
5. Jegyzői nyugdíjra	800.-
6. Vízszabályozási térsulatnak	2680.68

III. Személyi járandóság.

7. Tiszviselőik és kezelő személyzet fizetésére	48660.-
8. Cselédség, rendőrség és tűzörég fizetésére	26208.-
9. Napdíjasokra	8030.-

IV. Rendőrség és szolgák ruházatára.

10. Rendőrség ruházatára	3124.-
11. Cselédség és szolgák	3136.-
12. Tűzörég ruházatára	1144.80

V. Irodai szükségletekre.

13. Papír és irószükszókra	887.84
14. Nyomatványok és könyvkötésre	3962.66
15. Telefon előfizetésre	90.-
16. Fűtésre	1483.32
17. Hivatalok világítására	336.40
18. Takarításra	277.30
19. Törvény- és szakönyvekre	39.79
20. Hivatalos lapokra	56.49
21. Butorok beszerzése és javítására	226.27
22. Postadíjak és bélyegre	155.02
23. Hivatalos nyelvisegítő bérlőre	540.-

VI. Utazási költségekre.

24. Elfogatok felhasználására és napi-díjakra	1858.28
---	---------

VII. Építkezésekre.

25. Józsefvárosi temető hid építésére	6800.-
26. Községi épületek javítására	3875.-
27. Tűzárk elleni biztosításra	800.-

VIII. Különféle mestermunkák számlájára.

28. 3 évi átlag szerint	781.44
-------------------------	--------

IX. Faiskolára.

29. Faiskola fenntartására	917.13
30. Szőlőtelep fenntartására	1400.-

X. Tenyésztő állatokra.

31. Birkák tartására	280.38
----------------------	--------

XI. Elfogatósra.

32. Elfogat váltásáért	1920.-
------------------------	--------

XII. Közegészségügyi kiadásokra.

33. Közkutak fenntartására	340.00
34. Járványok elleni védekezésre	1882.70

XIII. Rendőri kiadások.

35. Utcai világításra	9000.-
36. Szeméthyordásra	600.-
37. Tűzoltók szerek javítása és szállítására	358.38
38. Toronyok gondozására	200.-
39. Toloncz élelmezésére	73.11

XIV. Egyházaknak segélyre.

40. Államkötvény kamataira	1128.-
41. Nádvaltsági kamataira	453.60
42. Iskoláknak tűzfára	900.-

XV. Nevelésügyi kiadások.

43. Rajztanító fizetésére	630.-
44. Polgári iskolának segély és tűzfára	3812.-
45. Ismételt iskolára	1070.-
46. Ipar iskolára	3460.-
47. Tanjai iskolára	3460.-
48. Kisdud ovodára	5670.82
49. Országos tanítói nyugdíjra	230.-

XVI. Állategészségügyi cselekvés.

50. Végrehajtás fenntartására	1951.11
51. Vászár felügyeletre	856.-

XVII. Szegényügyi kiadások.

52. Ápolda pénztár fedezésére	9186.95
-------------------------------	---------

XVIII. Végrehajtásokra.

53. 3 évi átlag szerint	5189.05
-------------------------	---------

XIX. Adósságok törlesztésére.

54. Osztr.-m. banknak 300,000 ft után	31604.-
55. M. jelzálog banknak 300,000 ft után	33405.-
56. M. jelzálog banknak körgát 160,000 ft után	17020.-

XX. Átmenetiekre.

57. Körgát fenntartására	407.45
58. Anyakönyvvezetői hivatalnak	646.39
59. Tiszti akadémiára	20.-
60. Élővíz csatornára	1600.-

XXI. Előre nem láthatókra.

61. Előre nem láthatókra	6000.-
--------------------------	--------

XXII. Átmenőlegessékre.

62. Állami ménék és katonák élelmezésére	1336.10
63. Kéményseprésre	485.23
64. Mezőrendőri költségekre	320.-

XXIII. Megyei pótdákra.

65. Betegpótlási 1/100-tól	1890.21
66. Közigazgatási 1/100-tól	1890.21
Összesen	28320.12
Levonva a bevételt	171748.94
Mutatkozik hiány	111571.18

Megterhelhető adóalap.

I. csoport minden adómen 189021 kor.	64361.65
32 fillér után 34% ¹⁰⁰	
II. csoport földadó \$8051 kor. 66 fillér után 18% ¹⁰⁰	15411.52
III. csoport egyéb adómen után 105939 kor. 66 fillér után 30% ¹⁰⁰	31781.89
Összesen	111565.06

Éaik I—II csoportra 52% ¹⁰⁰ -től.	
Éaik I—III csoportra 64% ¹⁰⁰ -től.	

Tartalék.

Italmérsi kötvényekben	461500 kor.—fill.
Kisbirt. földhitelint. kötvény	2000 kor.—fill.
Osztr. állam kötvény	2400 kor.—fill.
M. jelzálog bank biztosítéka	6000 kor.—fill.
Takarékban elhelyezve	578 kor. 94 fill.
Összesen	472478 kor. 94 fill.

Ápolda költségvetése 1899. évre.

Bevételek.

1. I. pénztári maradványból	58 kor. 52 fill.
2. Tőkepénzek kamataiból	2496 69

II. Bérletekből.

3. Szegények földje bérléteiből	2411 kor. 90 fill.
---------------------------------	--------------------

III. Különfélékből.

4. Adományokból	403 kor. 87 fill.
5. Tanczvigalmak engedélyezése	339 17
6. Bírág pénzből	716 29

Bevétel összesen 6475 kor. 38 fill.

Kiadások.

1. I. Ápoldai szeg. élelmezésére	5272 kor. 56 fill.
2. II. Házai szeg. segélyezésére	7738 — —
3. Szegény gyermek tartására	455 92
4. Szegények ruházatára	314 18

III. Különfélékre.

5. Gyógyszerekre	356 kor. 79 fill.
6. Koporsókra	103 53
7. Sírástásra	10 03
8. Tűzfára	520 — —
9. Jégáldásra	40 — —
10. Gyógyítási költségek megter.	392 42
11. Előre nem láthatókra	458 01

Összesen 15662 kor. 38 fill.

Levonva a bevételt 6475 38

Mutatkozik hiány 9186 kor. 86 fill.

mely hiány a közpénztárból nyeri fedezetét, mint-hogy ezen összeg a közpénztárba felvéve van.

Városi közmunka költségvetése az 1899. évre.

Bevételek.

1. Közmunka kivételéből	14947 kor. — fill.
2. Betonjárda kivételéből	3642 36
Bevétel összesen	18589 kor. 36 fill.

Kiadás.

I. Utak javítására.

1. Községi közlekedési utakra	2300 kor. — fill.
2. Dűlő utak és árkok	1000 — —
3. Utcaj. javítására	2000 — —

II. Járdáokra.

4. Betonjárda fenntartására	1000 — —
5. Törlesztésére	8624 48
6. Tégla járdák javítására	300 — —
7. Palló járda készítésére	1747 — —
8. Lidak fenntartására	800 — —

III. Különfélékre.

9. Nyomatványokra	100 — —
10. Előre nem láthatókra	718 38

Kiadás összesen 18589 kor. 36 fill.

Gyulán, 1898. aug. 31-én.

Dutkay Béla, polgármester.

ad 9488/1898.

Hirdetmény.

Ő császári és apostoli királyi Felsőrendű 50 éves emlék ünnepe alkalmából alapított „jubileumi emlék érem” elnyerhetőse czéljából azok, kik az 1859, 1860, 1861, 1862, 1863, 1864, 1865, 1866, 1867, 1868, 1869, 1870, 1871, 1872, 1873, 1874 és 1875-ik években lettek a hadsereg vagy a honvédséghez besorozva czennel felhivatnak, miszerint folyó évi szeptember hó 15-ig végelbocsátó levél, kilépti igazolvány vagy elbocsátó lapjaikkal alul írott hivatalos helyiségben a hivatalos órák alatt jelenjenek meg.

Gyulán, 1898. augusztus 30-án.

Popovics Jusztin, főjegyző, k. a. előadó.

282 2-2

H i r e k.

Gróf Bolza Géza kitüntetése. A hivatalos lap egy hét előtti száma a következő kitüntetését közli:

A személyi körüli magyar miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszter-előnök elterjesztése folytán gróf Bolza Géza főrendiházi tag és szarvasi nygirtokoknak a közügyek terén szerzett érdemei elismeréséül Lipót-rendem lovagkeresztjét díjmentes adománnyal nyozom

Kelt Bécsben, 1898. augusztus 27-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Bárd Bányfy Deszö s. k.

A hivatalos lap ezen közléménye hallomraemlepte meg rémcsöngök, de különösen Szarvas közegség társadalmát, annál is inkább, mert gróf Bolza Géza a legfelsőbb elismerés ezen nyilvánulásra öltözött a társadalom közbecsülését maga részére teljes mértékben megszerezte és mert köztudomására a királyi kitüntetés az alkalommal igaz érdemmel jutalmazott. Gróf Bolza Géza ugyanis főuraink anna kevés tagjai közül való, kik nem csupán a törvényhozói teendőikben, országos ügyek intézésében találják hivatásukat, hanem a kik szűkebb körben is elég tért találunk közszolgálat szolgálati tevékenységükben. Az ő működése Szarvas közegség feljlesztésére és társadalmi mozgalomával van egybe forra, nem lévén úgy, mely érdekeltléstől ne kálított, melynek vezetésébe be ne folyt volna. Tette ezt pedig mindenkor a lelkesedésig fokozódott jóakarattal, előzékenyen és oly szerény séggel, hogy a cédél annak hasznos voltát kérdelvet meg, nem pedig az ügyet felkaroló saját egységétét vette latba. A polgári kötelesség tudásnak mintaképe, minden társadalmi mozgalomnak vezéralakja és egyorszmond legmunkásabb tagja és o mellett igaz demokrata, ki szűkebb körben és magasabb öszköztétéiseiben kötelességeit is fokozva látja és azoknak híven megfelel. A jól kiérdemelt kitüntetésben örvendezők nagy számához mi is szívóbbi csatlakozunk.

Személyi hír. Dr. Páry Sándor alispán hat bati szabadságát, melyet Blankenberghében az északi tenger fűrdőjében töltött, hazakeresztvén, tegnap átvette hivatalának vezetését.

Az új szeghalmi közjegyző. A hivatalos lap ptekoiki szalma hozza az új szeghalmi közjegyző ki nevezését. Az igazságügyminiszter ugyanis az ujonnan szervezett szeghalmi közjegyzőségbe Csorba Géza budapesti kir. közjegyzőhelyettesét nevezte ki. Az új közjegyző október hó 1-én már megkezdte Szeghalmi működését.

Mezey Lajos nyugdíjazása. A közegségügyi özőlő törvényjavaslatot a képviselőház keddi ülésén nyújtotta be báró Bányfy Deszö miniszterelnök a kiválóval kereskedelmügyi miniszter helyett. A képviselőház a közlekedésügyi bizottsághoz utasította a javaslatot, a mely hamarosan foglalkozni fog azszal, hogy az ügy ismét a ház asztalára kerüljön.

Fuszta-Szent-Tornya község felszólalása fog hallgatja most a közszolgálati közegségeket, hogy az állókóságát elvesszött község határából milyen területet kapjanak? A kérdés végleges oldódása előtt felrathatlag már az ősei meggyegek feladata lesz. Az érdekeltek közül sokan sehogy sem alarnak boldogulni a változathatóság, legalább erre mutat a közegségektől azon kérvény, melyet Juszt Gyula a képviselőház keddi ülésén nyújtott be. Sőt úgy halljuk, hogy amennyiben a kérvény a bizottságok retortáján kellő időben át nem megy,

Kinevezések és előléptetések. A királyi Helyzet Gyula szegsárdi járásbírósgyi aljegyző a szarvák, Gubicza Ádám tenki járásbírósgyi aljegyző (mindkettőn városunk szülőite) a b. ujlvári kir. járásbírósgyhoz albrákká nevezté ki. — Az igazságügyminiszter Liszy Viktor dr. kir. ügyész a VIII. feleletési osztály I-6, Babó Andor b. osabai kir. albrórt a IX. feleletési osztály 2-ik. Hódjü György gyulai törvényeszeiki aljegyzőt és Vekely Barna ügyészegei jénokot a XI. feleletési osztály 1-6 fokozatába léptette elő. — A váltás és közoktatásügyi miniszter Nagy Lajos orosházi polgári iskolai igazgató tanítót a X. feleletési osztály 2. fokozatába léptette elő.

A hákegyemei gazdasági egylet igazgató választmányi vasárnap tartotta meg a nyári szünet után első ülését dr. Zsitányi Endre igazgató elnök vezetés alatt, melyen több folyó ügy elintézésén kívül a bécsi jubileumi kiállítás érekeztetése dr. Zsitányi Endrét és Páry Károlyt, a szolnoki rosta és törvény-tisztító-egyetemre Bélyecz Gézsét és Zsitányi Istvánt küldötte ki a választmányra. A földmivelségi miniszter leírta folytán az egylet felhívja a 100 holdas kisgazdákat, hogy jelentkezzék nek, kik hajlandók állami segítség és a meg-szabott feltételek mellett gazdaságiak mint paraszt gazdaságok berendezni. Az országos gazdasági és ipari hitelszövetkezetbe az egylettel egy drb 1000 koronás részvény jegyzésével belépték. Az egylettel növénytermelési szakosztálya ugyanazon napon tartott ülést, melyen a szikes talajoknak műtrágyával való javítása képzete tanácskozás tárgyát. Többök hozzászólása után a bizottság elhatározta, hogy a kísérletezésre egy alkalmas területet bérbe vesz és 6 éven keresztül folytatja a kísérletezést. A puszt-kegye csorvarközi felületet tanácskozás után elhatározták a szakszövetség, hogy a rosnak úrtársa és a rosnakváltó madarak védelmére úszere megyei szállyrendelőt alkották fogja kérelmezni.

A csabai országos tornaverseny a mai napon fog lefolyai a mennyiben az időjárás kedvező lesz, a legzebb sikerrel. A csabai tornaeget vezetője ugyanis nem kimúlt fáradságot, hogy fenn-állásának 10. évfordulójára emlékré rendezett ezen ünnepélyt díszessé és minden tekintetben sikerült tegye s fánadozásuknak meg van a sikere, mert a versenyekre szép számmal neveztek az ország minden részéből athletáink és a közönség körében is oly élénk az érdeklődés, hogy a versenyekete a legnagyobb látogatottságot jósolhatjuk. Az egylet a verseny vednökeül Zsitányi Mihály államtitkár, Csaba országgyűlési képviselőjét, díszelőkökül pedig Bélyecz Istvánt és dr. Lukács Györgyöt kérte fel és nyerte meg. A verseny programja lá pontból áll és változatosságánál fogva igen érdek-kesztő, az egyes versenyeknél arany, ezüst és bronzérmek vannak díjként kifizetve. Délelőtt futják meg a 60 kilométeres országúti körkér- versenyt a gyula—csaba—szent-miklósi állami uton, délután pedig a program többi számaint az a ezéla elkészített versenyterén. Este a ligeti aréna-ban táncvigalom lesz.

A nemzeti szövetség Szarvason. Emlektettük már, hogy Szarvason az országos nemzeti szövetség közegségűletek megalkotásán fáradozik és hogy az egylet alkuló közgyűlése a mai napra tartozott ki. Mint utjabban értesültünk, az alkuló közgyűlést közejbött okok, — különösen a gazdákör mezőgazdai kirándulása folytán — a jövő vasárnapra, szeptember 18-án halasztották. A taggyűlést igen szép eredménnyel zárta és ezen körülmény is kedveződik arról a főkégylet. működésének eredményes voltáról.

Halálozás. Megrendült csapás érte vármegyénk egy köziszeletében álló családját, a Szekér család, egyik tagja Szekér Károlynak a kétégyházi Alnász udvalom számtartójának elhunytával. Az elhunytak levő levéltéren fűrdő és gondos szervező családjának néhánely elhunyt fia, huzam meg és a gondos ápolás és gyógykezelés dacára sárba vitte. Tomotése tegnap délután órási részvét mellett folyt a Kétégyházi. A család a következő gyászjelentést adta ki: Öszveg Szekér Károlyn

egyike az alföldi telepítéseknél, hogy idáig, nem ismert helyről megrendelése vásároknak nem tekintett olványokat, a melyek közül a nem tökéletesek 3-4 év múlva chlorosisra esnek, volt alkalom Gyulán is megnezi egy olványosított, amelyben a visszaesett tőkék oldás helyén a belső fehéresedés a pusztulás egyedül oka.

8. Fás olvány tanfolyam tartása által a közép ezt elcsajátítva, maga is készített olványokat, az kertjében iskolázza a tökéleteseket kiülthetli szőlőjében. Jónak látom itt megemlíteni, a mint meg is ajánlottam, ily tanfolyam, valamint metszés és szénkezezés gyakorlati bemutatására a kecskeméti állami Miklós-telep igazgatósága, mint Békésvármegye kerületi felügyelősége külön megterezésre szívesen küldi a beosztott szaküzemelőket, ha igaz érdeklődés mutatkozik.

Sajnos, Gyulán igen kevés érdeklődéssel találkozom maga az idezett közlemény pedig vizsgálva ennek, sokkal jobban esett volna ép a burdító felhívást hallanunk.

Tisztelt czikkíró nem ajánlja az olvány telepítést:

1. Mert drága: Vegyük fel, hogy általában 1 knt. hold olvány szőlő létesítése 800 frtna kerül az első évi munkálattal együtt gyulán viszonyok közt, a 2-ik évi munkálattal részben fedeli a termést, a 3-ik évi pedig megkezdődik a bevétel. Ismeretes, hogy az olvány szőlők az anyának intenzívebb táplálék felvétele folytán többet teremnek így 35-45 becto holdankint a megfelelő fajokkal telepített szőlőkben nem sok, vegyünk 35 becto 10 frtját és 30000 vesszük 4 frtjának nem is számítva a tőkéklyort vagy tőkéklyt, közel 500 frt jövedelmünk van, amelyből 100 frt évi munkálattal is jövelem. Ezen jövedelem fokozódik a bor magasabb

ára által. Ebből ítéltet bárki, vajon kárba veszett tőke befektetés-e a szőlészeti ág;

2. Mert drága volna a munkálattal, ez az olvány szőlőknél 100 frt kat. holdankint bect foglalva a peronospora elleni védekezést is — aui a jövedelemmel ellentétben elég jó arányban áll;

3. Mert az új szőlők nem lennének tökéletesek. Ha czikkíró ur Aradhegyalján vagy az ország bármely reconstruációban előhaladott szőlőt megpézte, azt a consequentiát vonhatja le, hogy mind ott, ahol szakértelemmel dolgoztak, az olványok kifogástalanok. A főszó azon fordul meg, hogy kifogástalan jól forradt olványokat ültessünk el, ha pótolni kell az első évtől szigorúna felvesszük olványokkal eszközöljük, ha a 2-ik évtől is kellene még ily eljárás mellett pótolni, akkor pótoljunk Rupestrisbe oltott olványokkal ezek tudvalegely gyorsabban növekednek, a későbbi években megtehetjük azt, hogy ledöntjük a hiány melletti legközelebbi tőkét és a vesszőket a hiányzó tőke helyébe a másikat a ledöntött tőke helyébe buzna hazai tőkét nyérünk, amelyeket ha filloszera a képződött új nemes gyökereket pusztítaná is, a továbbra is életképesnek tárgyó amerikai gyökérzet fenntarthat; kísérletet tárgyó képezi jelenleg azon eljárás, hogy a hazai vessző zöten Ripáriává lesz boottva, luhozva az ismét zöten vagy fásan hazai oltaitik be — egyzóval van már mód, hogy pótlásokat sikerrel végezzünk, amely közt első sorban az ültetés előtti saigora selectiót ajánlom, a mely mellett a pótlás nem is lesz szükséges. Hegyközség körzetében szakérty alkalmasa vagy nagyobb területen vinezellér vagy a vinezellériskolából kikerült állandó kitanított munkások alkalmazása mellett napzám munkálattal is boldogulhatunk; 4. Mert a bor olesőbb lenne — erre az a né-

zetem, hogy mi még nem érjük el azt, hogy oly alacsony árak következzenek be, amely mellett termelni érdemes ne volna, azért főleg tömegborra törekedjünk az alföldön, így van az délfraanciaországban, ahol a bor hectoja nemely bötermő években 5 franco telát 2 1/2 kr. literenkint és mégis megtalálják a számadásukat, mert bötermő fajnak vannak. Az olványok tudvalegely többet teremnek, mint a homokok, amelyek károsodásnak is inkább kitévők, a leg több homoki szőlő fakkal lévén beültetve maga a talaj is gyengébb gyakoribb trágyázást kíván; végre az culitett olasz-borok bevetteli vám kedvezményének megszűnése is ellendv.

Ami az emlitett dilettánsokat illeti, ott állunk már hazai tapasztalatainkkal, hogy minden adott viszonyra megállapíthatjuk a culturát. Ezeknél az a baj, hogy 100 fte faját is ültetnek, de azok meglovotolte különböző metszési módjai helyot sablonzerü egyöntütű metszést folytatnak.

Hogy kortársakésszel több jövedelemre telhetnek szert, azaz kételkednem kell, a zöldség mai putom ára és a kertészkedéshez megkivánt fárdatlan szorgalom, valamint a terület helyes kihasználás iránti számítás érzék hiánya miatt alig hiném, hogy magyar ember egyhamar a bolgár kertész nyomodukába lépjen, arra természeténél fogva ambiciója nincs.

Ismétlésbe esem, midőn a közérdek előmozdítása szempontjából a gyulai szőlők reconstruációját csak melegen ajánlhatom.

Fogadjja szerkesztő ur tiszteletet.
Kecskeméti, 1898. szeptember 6.

Mezei László,
n. kir. szől. és bor. felügyelő.

Törvényszéki csarnok.

Személyi hírek. *Novák* Kamill kuriai bíró, a kir. törvényszék elnöke szabadságáról e hó 8-ikán visszaérkezett és a törvényszék vezetését átvette. *Dr. Thoti* István kir. törvényszéki bíró e hó 10-én 3 hót szabadságra távozott.

Szocialista izgató. Ez év elején a szeghalmi főszolgabíró annak jót nyomára, hogy a vésztői szocialista munkásokhoz Szeghalomról egy bujtogató tartalmú levél érkezett, amelyben a vésztői munkások arra hívatnak fel, hogy csak abban a levélben részletezett feltételek mellett álljanak el aratóknak a ha a munkaadók a levélben foglalt feltételeket nem fogadják el, gnyútsák fel a munkaadók lázáit. A megjelölt nyomozás kiderítette, hogy ezen levelet íj. Pogány István szeghalmi napasámos és szocialista-vezér írta, ki ennek folytatás bünyvezélat alá vonatott. Ennek során kiderült, hogy ezen leveleket a környékbeli községekben lakó olvárszónak küldte meg íj. Pogány István, névszerint Pardi István, Makai Mihály, Okró Sándor, Eke Imre és Abonyi Jánosnak, kik szintén bünyvezélat alá vonatnak. A folyó hó napján megtörtött vésztői gyűlés során íj. Pogány István ellen a btkv. 171. § nak 2-ik bekezdése ütköz oostály és tulajdon elleni izgatás vétségé lett megállapítva, miert 2 havi államfogházatot kapott, míg a többi vádlott, miután tagadásukkal szemben ellenük bebizonyítható nem volt, hogy a levelek tartalmát tudták volna s ezt tudva olvasták volna fel többek előtt, felmentettek.

H I R D E T É S E K.

Rosenthal Gusztáv és Társa divatáru-üzlete Gyulán.

Tekintettel a közeledő **őszi idényre** van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, miszerint az

őszi ujdonságok

már megérkeztek, és pedig

bel- és külföldi ruhakelmék nagy választékban, zsolnai casanok és mosó barchetek,

továbbá raktáron vannak mindennemű ruhadiszek, u. m. surah, különféle selymek, selyembársöny és pluche. Egyuttal figyelmeztetjük a tisztelt hölgyközönséget dusan felszerelt **confectio osztályunkra;** nagy választékban vannak: **őszi és téli gallérok és kabátok** a legizlésebb kivitelben, továbbá **gyermek-köpenyek.**

Tisztelettel

Rosenthal Gusztáv és Társa.

Különlegességek szőnyegek, függönyök és ágytakarókban.

Nagy választék férfi gyapju szövetekben.

Nagy raktár vászon és asztalmentékben.

3 fiu tanonczul felvétetik.

Czím a kiadóhivatalban. 253 2—

Hirdetmény.

Békés község tulajdonát képező Bétmegeyeri pusztá folyó évi **széptérbő** hó 12-én és a következő napokon a helyszínen nyilvános árverés útján haszonbérbe adatik.

A birtok terjedelme szántóföldben 3000 hold, kiadatik pedig 20 holdtól kezdve tetszés szerinti mennyiségben és évekre.
A kiküldési ár 7 frt 50 kr. és 8 frt 50 kr. leaad.

Az árverelő a helyszínen megjelölt bizottsággal egy az árverési feltételek, mint egyébb tekintetben is egyezkedhetnek.

A községi előljáróság nevében:

Nagy Gábor, számmegj. jegyző. 257 1—4
Nagy István, albiró.

81SS.—1898. ikt. **Békésvármegye atispánjától.**

Pályázati hirdetmény.

Békésvármegyében megüresedett 360 frt fizetés és 60 frt lakbérrel javadalmazott

közigazgatási gyakornoki állásra

pályázatot hirdetek a felhivom mindazokat, a kik ezen állás elnyerési óhaját, hogy az 1898. évi I. t.-cz. értelmében fellezott pályázati kérvényüket a vármegye főispánjához czímezve, hozdám folyó évi október hó 10-ig adják be. — A később beérkező pályázati kérvények figyelembe nem vétetnek.
Gyulán, 1898. évi augusztus 24-én.

Alispán helyett:
Dr. Bodoky Zoltán, vármegyei főjegyző.

249. 3—3.

Aradhegyaljai hegyi csemege szőlőt

legfinomabb fajokban ajánl egy 5 kilós postakosárral bérmentve bármely posta vagy vasuti állomásra 1 frt 80 kr-ért **Wittenberger Mór** szőlőbirtokos, **Kovaszincz,** vasuti állomás Gyorok. 245 3—3

267. szám. — 1898.

Árverési hirdetmény.

Atulirt bírósági végrehajló az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezenel közbíró teszi, hogy a gyulai kir. járásbíróóság 1898. évi Sp. I. 60. számú végzése körtékentében Sárretyi János ügyvéd által képviselt özv. **Mészáros Mihály** javára. **Mészáros József** ellen 200 frt — kr. s jár. orvégij 1898. évi június hó 29-én fogantatott kieltéti végrehajtás útján lefoglalt és 376 frt — kr-va becsült négy darab ló és egy darab fejős tehénnél álló ingóságok nyilvános Árverésen eladának.

Mely árverésnek a szeghalmi kir. járásbíróóság V. 131/L.—1898. számú végzése folytán 200 frt — kr. tökéletovetelés, ennek 1897. évi január hó 1-én napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 36 frt 28 kr-ban bíróság már megállapított költségeit **Mészáros József** tanyai lakásán leendő eszközlésére 1898. évi szeptember hó 15-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében kézzépvételezés mellett, a leg-többet igényőnek becsáron alul is a fognak adani.
Kelt Szeghalmon, 1898. évi szeptember 6-án

255 1—1

Dragovics Kálmán, kir. jbrósági végrehajló.

Bérleti hirdetmény.

Draveczky Béla székellyhidi lakos (Bihar-megye) 500 holdas tagbirtokát folyó évi október hó 1-től 6 évre bérbe óhajta adni. A birtok Erdőny és Erkeserri határában van, áll pedig 300 hold jó minőségű bomokos szántóföld, 100 hold kaszáló és 100 hold legelőből.

A tagbirtokon egy tágas lakóház három nagy cseféllak, valamint minden más szükségességel és épület a bérli rendeltetésére áll.

A birtok egy egyeseknek, mint társulást folytán többeknek is bérbe adatik.

Értekezhetni a tulajdonossal Székelyhídon, felvilágosítással szolgált **Czöbel Károly** postafőnök Gyulán. 256 1—1

Eladó zongora.

Gyulán a Vég József úr házában egy zongora jutányosan eladó.
Értekezhetni Kövér Malvinnál. 254 1—1

Kiadó lakás.

Gyulán a Jókai Mór utcában 3 szoba és mellékhelyiségekből álló lakás azonnal kiadó. 259 1—3

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Nines többé láb fájas!

sem tyukszem, sem izzadás láb, sem bőrkeményedés, sem lábaganat, sem fagyas láb, sem lábégés, rövid idői viselés után megkönnyebbül a járása annak ki czipőjét **dr. Hügyes-féle** az egész világon szabadalmazott **Asbest talpbélésel** látja el.

Párja egyszerű 60 kr.

Kettős szövésű 1 frt 20 kr.

Az Asbest talpbélés kitűnőségét a legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a magy. kir. honvédségnek eddig 225000 pár szállítottott.

Székülés csakis utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése és külföld 10 kr. franco. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Általános Asbestáru-gyár betéti társaság

BUDAPEST, VI., Sziv-utca 18.

Kapható Gyulán: **Deutsch Jakob** kereskedésében.

114 18—50

Kérje a **Continental** a **Bodega Company** oillághírű spanyol és portugál borait

Sherry Portbor Malaga Madeira Tarragona stb.

Kaphatók az összes finomabb fűszer és csemege kereskedésben, valamint poharanként az ételközlő szállodák, kávéházak és vendéglőkben.

Saját főzők: **Budapest** az akasik: **N. Kossuth-Lajos és Ujfaludi utca sarkán, a Centry-Casínóval szemben.**

Gyulán: **Ferentz Alajos** fűszerkereskedésében. 251 3—20